

CD 1

1. Näytös

1. kohtaus

1

Alkusoitto

2

Kuoro

Halloo! Kautta synkeän metsämaan, Halloo! Halloo, halloo, halloo!
Halloo! Kautta lehdikon tuoksukkaan, Halloo! Halloo, halloo, halloo!
Kuin ruhtinas, mies urhokas käy kulkuaan näin laulain vaan,
ja vaaroja ei hän pelkää, ja vaaroja ei hän pelkää!
Näin laulain vaan käy kulkuaan mies urhokas kuin ruhtinas,
ja vaaroja ei hän pelkää ja vaaroja ei hän pelkää; käy laulain vaan mies urhokas kulkuaan.
Halloo, halloo, halloo! Kautta synkeän metsämaan,
Halloo! Halloo, halloo! Kautta lehdikon tuoksukkaan!
Meill' johtaja kuningas Ruotsin on, nuor' Kaarle reipas ja pelvoton, nyt soi! Nyt soi, soi, soi, nyt soi.
Soikohon kautta veen ja maan tää laulu kunniaks' kuninkaan! Nyt soi tää laulu kunniaks' kuninkaan,
nyt soi tää laulu kunniaks' Kaarle kuninkaan!
Nyt soikohon kautta veen ja maan laulu kuninkaan, tää laulu kunniaks' kuninkaan!
Laulu kuninkaan! Tää laulu kunniaks' kuninkaan! Laulu kuninkaan, nyt kuninkaan, nyt kuninkaan,
nyt kuninkaan, nyt kuninkaan! Halloo! Halloo!

3

Gyllenstjerna

Kas niin, nyt veikot, pyssyt syrjähän, nyt juomme vaan! On kyllin metsää käyty.
Ja kuninkaan se harras tahto on, ett' tänään taas Dianan armaan naida saís vanha Bachus!
Täällä olkoot häät, ja kukin suhlaspoika olla saa!

Banér

Mieluimmin metsä mies juo peijaismaljan, kun löytty saalis.

Oxenstjerna

Niin, niin!

Banér

Voi sun perhanaa, en edes ampunut ma jänö parkaa!

Lewenhaupt

En minäkään!

Wachtmeister

Se oiva jahti on, se oiva jahti on, kun kukaan ampua, kun kukaan ampua ei saa!

Kaikki

Hiis vieköön, ei minuun kuulu saaren hirvet nuo, ei minuun kuulu saaren hirvet nuo,
kun niit' ei muut niit' ei muut, kun niit' ei muut kuin kuningas saís kaataa!
Kun niit' ei muut, kun niit' ei muut kuin kuningas saís kaataa!

Wachtmeister

Jos joku raukka aivan viatonna hirven keikahtaa niin vaarassa on kaula,
jos tappaa sen, niin vaarassa on kaula!

Gyllenstjerna	Metsässä jalkoin hirven keikahtaa, niin vaarassa on kaula.
Kaikki	Niin vaarassa on kaula, niin vaarassa on kaula!
Gyllenstjerna	No! Piittaa muiden kauloista ma viis; sen tiedän, sen tiedän, oma kaula on kuiva.
Kaikki	Siis, veikot, juomme!
Banér	Vait', ei sovi tuo, täällä' kuningatar on ja vanha Horn.
Gyllenstjerna	Perhana, Kaarle eik' oo kuningas? Me hänen miehiään, me kelpo urhot? En tuosta piittaa, aijon paikalla, vaikk' vasten heidän naamaa riemuin tehdä taas juomalaulun. Parhaiks' heille vaan, se poistaa turhat Tukholmaiset tunteet.
B, O, W, L	Parhaiks' heille vaan, se poistaa turhat Tukholmaiset tunteet! Siis laula vaan, siis laula vaan!
Wachtmeister, Lewenh.	Me emme kärsi täällä akkavaltaa!
Banér, Oxenstjerna	Laula! Yhdymme!

4

Gyllenstjerna	Juo, nauti, haavehet luo! Hetkessä onni haihtuu! Juo, nauti, viiniä tuo! Ja kaipaile armaas luo! Kohta jos kuolon nähdä ma saan; Reipasna laulain metsästään vaan! Juo! Nauti! Haavehet luo! Hetkessä onni haihtuu!
B, O, G, W, L	Kohta jos kuolon nähdä ma saan, reipasna laulain metsästään vaan! Juo! Nauti! Haavehet luo! Hetkessä onni haihtuu!

5

Gyllenstjerna	<i>Kuninkaan malja! Hän pian tulkoon täysi-ikäiseksi!</i>
Banér	<i>Hän silloin syytäis meidän niskoilta nuo naiset, valetukat, jotka ohjaa Kaarlea kuin hän oisi Skaran teini!</i>
Wachtmeister	<i>Sais palkan myöskin kelpo kumppanit. Ma puolestain en suinkaan vastustais jos mun bän tekis Ruotsin marsiksi.</i>
Gyllenstjerna	<i>Hababa!</i>
Wachtmeister	Niin, Marski, tuuma hurja, tuo virka ei oo nurja. En oisi niinkään kurja kun johtaisin kenties!
Gyllenstjerna	Sa marski ootpa hurja!
Banér	Sa marski, sa oisit perin kurja kun johtaisit kenties.

Oxenstjerna	Oot virkaan tuohon nurja, sa marski!
Lewenhaupt	Sa ootpa hurja!
Gyllenstjerna	Sa ootpa hurja!
6	
Wachtmeister	Niin, marski tuuma hurja! Sais töistäin ryssät kuulta, käyn vastaan myrskytuulta, en karta miekkain huulta
Banér	Sais töistäs ryssät kuulta
Wachtmeister	Ja lyön kuin aikamies!
Oxenstjerna	Sa maistat tyttöin huulta
Gyllenstrjerna	Sais töistäs ryssät kuulta, sa maistat pulloin suulta ja juot kuin aikamies.
Banér, Lewenhaupt	Sa juot kuin aikamies!
Gyllenstjerna	Wachtmeister, kuule, tahdot tosiaan siis olla maassa marski?
Banér	Sa ootpa hurja!
Wachtmeister	Totta kai! Ma virkaan, niinkuin virka mulle luotiin!
Lewenhaupt	Sa ootpa hurja!
Gyllenberg	Sa, Oxenstjerna, drotsin arvon saat.
Oxenstjerna	Kautt' Bachon, drotsi! No, se kelpaa mulle!
Gyllenstjerna	Ja sa, Banér, sa sekä laskupääsi, oot kanslerin arvoon niinkuin luotu.
Banér	Siis kiitos vaan! Kuin lausuit? Kanslerin! Hm!
Gyllenstjerna	No, Lewenhaupt, no, ja mikä mies sa oot?
Lewenhaupt	Oon kuningas, oon kuningas!
B, O, W, G	Siis maljas kuningas!

Lewenhaupt	Teen suuren armon, määrään sun Gyllenstjerna valtajuopoksi! Kun viisaampaa kuin hän, ei löytää saata, mies kesken viinin johtaa synnyinmaata, kun kukaan muu kuin hän, kun viisaammin kuin hän ei kenkään saata kesken viinin johtaa synnyinmaata! Sa drotsi, sa kansleri, sa marski, ma kuningas, sa valtajuomari, tää onpi hurjaa!
Wachtmeister	Kun viisaampaa ei kesken viinin kuin hän, kun kukaan muu kuin hän, kun viisaammin kuin hän ei kenkään saata kesken viinin johtaa synnyinmaata! Sa kansleri, ma marski, sa kuningas, valtajuomari, tää onpi! Sa drotsi, sa kansleri, ma marski, sa kuningas, valtajuomari, tää onpi hurjaa!
B, O, G	Kun kukaan muu kuin hän, kuin hän, kun viisaammin kuin hän ei kenkään saata kesken viinin johtaa synnyinmaata! Sa drotsi, sa kuningas, tää onpi hurjaa!
Gyllenstjerna	On leikin alla useinkin myös siemen totta, joka taiten hoidettuna voi nousta taivohon.
Banér	Tuo selvitä!
Gyllenstjerna	Täällä' en, miss' immet juoruu, pitkät hovijunkkarit vaanii meitä, täällä' kuunnellaan. Mut tulkaa miehissä kesk' yöllä vaan luo Kastelholman linnan! Niin siellä näytän ne portaat, joilla kultaomenat poimii valtikkan päästä pois! Hiis vie, se oivaa!
Banér	Vanno se!
Gyllenstjerna	En vanno, vastatkaa, jaa vaiko ei!
B, O, W, L	Kesk' yöllä siis luon' Kastelholman linnan!
Gyllenstjerna	Hyvä, suu poikki, vait' nyt joka mies, meit vartioidaan, joutukaamme pois!

2. kohta

7

1. bovineiti

Tuoll' kukkuu käiki!

2. bovineiti

Käiki? Tosiaan, näin myöböän kesällä?

1. bovineiti

*Se kukkuu vaan. Kun käskkee kreivi Horn - niin kukkuu käiki.
Kun kreivi kuninkaamme buolen näki, laululla buvittaapi bääntä vain, siiks kukkuu käiki.*

1. bovineiti

Ma metsästään kun tänne jään nyt kesken nuoren lehdon tään,
tää mulle armain päivä on, tää riemu mulle verraton!
Ma vangitsen tuon perhoisen, kun vihdoon hattuun saan ma sen, nyt juosta saan yli kukkamaan,
kun kaiku kaikaa, niin metsä raikaa, soi laulu rastaan nyt meitä vastaan ja orava arka puun oksille karkaa.
Soi laulu rastaan nyt meitä vastaan ja orava arka puun oksille karkaa. Trara, trara! Trara!

2. hovineiti

Vaan jahdit noi, ain' vaan, oi oi! Vaan jahdit noi ain' vaan, oi oi!
Ne kaikki voimat viedä voi, ma mieluimmin kai kuolisin, kuin maat ja metsät kiertäisin.
Ain' metsän puolla peikot lie! Ne immen helman helpeet vie, siell' armoton myös hukka on,
siell' ärjyy osmot, siell' vaanii rosmot, on hongan juuri vain peikko suuri,
käy himmut notkoon ja tontut rotkoon!

1. hovineiti

Vaikk' muut ei kestä, niin ei estä nuo peikot konsaan mua metsäimestä!

2. hovineiti

Muut työssä on vielä, ei kulje siellä, miss' taittuu jalka metsätiellä!

1. hovineiti

Ah, ei armaampaa oo,

2. hovineiti

Kuin kauheaa, hohoo,

1. hovineiti

Kuin on metsästää!

2. hovineiti

Ain on vaivat nää!

1. hovineiti

Ah ei armaampaa oo, kuin on metsästää!

2. hovineiti

Ain on vaivat nää!

1. hovineiti

Pakko pois, laulut sois.

2. hovineiti

Laulut pois, pakko ois,

1. hovineiti

Metsäss ois,

2. hovineiti

Paraadit pois!

1. hovineiti

Pois moraalit!

2. hovineiti

Salto mortaalit, laulut pois, pakko ois, laulut pois, pakko ois!

1. hovineiti

Pakko pois, laulut sois, pois moraalit, pois ois kabaalit.

2. hovineiti

Metsäst' pois, paraadit pois, laulut sois, pakko ois, saltomortaalit
pois myös baalit, saltomortaalit, pois myös baalit!

1. hovineiti

Pakko pois, laulut sois, pakko ois moraalit, pois ois kabaalit, pois moraalit, pois ois kabaalit!

2. hovineiti

Näin kuulla sain, näin kuulla sain, näin kuulla sain, oi ellös vain, sa tyttö kulje metsään lain!

1. hovineiti

Et neito nää, kuin miesi jää ain pensaan taa, sun ennättää!

Molemmat

Vaan vilvakkaat on metsät maat ja viherlaaksot loistokkaat.
On reipas syön ja jahti työn ma taidan kestää päivän, yön.
Vaan vilvakkaat on metsät maat ja viherlaaksot loistokkaat,
on reipas syön ja jahtityön ma taidan kestää päivän yön.
Mä keştän päivän, yön, päivän yön, ma keştän päivän, yön!

3. kohta

8

Kuningatar

*Kuningas viipyy vielä, myöskin poissa on Reutercrantz. Nuo бурјат јаhtiveikot
Kaarloni sielun, ruumiin turmelee.*

Horn

Röybkeät!

Kuningatar

Kaikehen kerran saapi tottua.

Horn

Kuningas, vaikka nuori buimapää, jaloa äitiänsä kummioi.

Kuningatar

*Seurasin häntä keskeen erämaan, hän joltei suorastansa turmioon
joukossa juomaveikkoin syöstä voisi. aamusta varhain hänt' en nähnyt oo.*

Horn

Seikkailunbalu hällä kumma on.

Kuningatar

Muistanpa kuolontuskan kun ma näin vuos' sitten venebensä kaatuvan keskellä selkää, vaivoim pelastui.

Horn

Käitselmus suojaa Ruoksin toivoa.

9

Reutercrantz

Min kauhean näin turmatyön!

Kuningatar

Oi onneton! Mun poikani, miss' on?

Horn

Kuin Kaarle?

Banér

Taivas, oi!

Kuningatar

Ma pelkään!

Kuoro

Turman hän nyt tuo!

Reutercrantz

Kuningas, Herran kiitos, terve on!

Kuningatar

Ma toinnun jälleen, ma aivan kauhistuin!

Kuoro	Oi Herran kiitos, hän terve on!
Horn	Vaan kerro, onneton, kuin käynyt on?
Reuterkrantz	Ma kera kuninkaan sain kaiken päivää ajaa hirveä, kauneinta koko laajan saarimaan, kun ratsuinensa kuiningas tul' reunaan jyrkän kuillun.
Kuoro	Oi kuin lausutkaan?
Reuterkrantz	Ei silloin hirvi päässyt pakohon. Nyt seisautuin kuningas tarttui pyssyhyn ja tähtäsi. Juuri silloin surmasi metsästä tullut laukaus.
Hovineidit, Gyllenstj.	Kuninkaan?
Kuoro	Kuninkaan?
Kuningatar	Haa! Mi petostyö!
Kuoro	Mi suuri hirmutyö! Mi suuri hirmutyö!
Reuterkrantz	Kai kohti häntä tähdättiin, vaan näin kuin maahan nuori hirvi sortui verissään. Vaan salakytä pääsi poistumaan.
Hovineidit, Banér, Horn, kuoro	On suotta huolla! Saa hirvet kuolla, kun saaren puolla ei sorru vaan nuor' Karl, pää maan! Kun saaren puolla ei sorru vaan nuor Karl, nuor Karl, pää maan!
Reuterkrantz	Mut oma surman kytä lie ken kuninkaamme riistan vie! Ma löysin luota rannan vyön, mies kuollen maksaa konnatyön.
Hovineidit, Banér, Horn	Lait nuo ken poistaa, en tiedä moista ma julmuutt' toista.
2. hovineiti	Lait nuo ken poistaa!
1. hovineiti	En tiedä moista, näin rangaistaan, näin rangaistaan, syy pieni vaan!
Kuoro	Lait nuo ken poistaa, en tiedä moista, ma julmuutt' toista.
Reuterkrantz	Mies tänne tuokaa, mun kostaa suokaa, hän hirtetään ens petäjään!
Kuoro	Armoa suokaa! Pois viha luokaa, oi anteeks' suokaa! Armoa suokaa!
Reuterkrantz	Voudille viesti vietäköön, hän kytän oitis etsiköön!

Kuoro	Lait nuo ken poistaa, en tiedä moista.
Reuterkrantz	Ei, oma surman kyttä lie, ken kuninkaalta riistan vie, ma löysin luota rannan vyön, mies kuollen maksaa konnatyön. Voudille viesti vietäköön, hän kytän oitis etsiköön, Kustavin laissa säädetään, et hirvikytät hirtetään!
2. hovineiti, Banér, Horn	Lait nuo ken poistaa, ma julmuutt' toista, näin rangaistaan syy pieni vaan!
1. hovineiti	Kun saaren puolla ei sorru vaan nuor Karl, pää maan, nuor Karl, pää maan.
Reuterkrantz	Oma surman on, se onneton, ken riistan vei, ei armoa, ei, ma löysin luota rannan vyön. Mies tänne tuokaa, pois armo luokaa! Mun kostaa suokaa, hän hirtetään, ens petäjään!
Hovineidit, B, H, R	Kun saaren puolla ei sorru vaan nuor Karl, pää maan!

4. kohta

10

<i>Kuningatar</i>	<i>Min' oot näköinen! Ryppyinen takki, liattu on battu, loassa saappaasi! Noin, poikani, ei sov' boville näyttätyä.</i>
<i>Kuningas</i>	<i>Oi, Herran raukaa!</i>
<i>Horn</i>	<i>Talvon huomauttaa ett' kunnioitus poikaa pakottaa ylbäisen äidin kättä suutelemaan.</i>
<i>Kuningatar</i>	<i>On tabrassa myös liinavaatteet. Tiedä, sametti ybdeksän taaleria kynnär' maksaa!</i>
<i>Kuningas</i>	<i>On kaunis ilma. Liian lämmin vaan.</i>
<i>Kuningatar</i>	<i>Ilveile ellös noin sa äidilles!</i>
<i>Kuningas</i>	<i>Anteeksi, majesteetti, loukkasinko? Seikkailuun pieneen jouduin. Leikissä se unboittuupi. Pallosille käymme... Ammumme maaliin... silloin näiet, ett' paremmin ma siiben barjaannuin kuin kieloppiin.</i>

5. kohta

11

<i>Gyllenstjerna</i>	<i>Äitinsä kera tuoll' käy pienoinen. Mi kohl' on Ruotsin kuninkaana! Olkoon! Sit' belpommin ma bantä objailen! Ma seikkailuubin lapsen jobdatan, bän poikain laill' on satubalukas, sen vuoksi metsästyksen laadinkin, jos kaunoprinsessan nyt löydän vaan, niin pelin voitan...</i>
----------------------	---

12

Gyllenstjerna

Nyt on hän mun! Nyt tahdon käyttää aikaa. Kaihon maali tuo jost' nuorna jo, ma uneksin, nyt toteutuupi!
Ei maahan painua milloin, ain korkeemman maita päästä, yli kansojen nousta,
ain korkein voittaa, ain korkein voittaa, maali on mun, maali on mun!
Mies hän on luotu elon taistoon! Elon taistoon!
Hän suuntaa tien kautta kuohuvan virran, mitä kaihos kauvan hän myös voittaa!
Pois nyt haihtuvat huolet, kohta jo alkavi huomen! Onni, kanssa taistelen ain! Onni, kanssa taistelen ain!
Voittaa tahdon sun, voittaa tahdon sun! Mun päiväni koittaa, mun päiväni koittaa!
Onni, kanssa taistelen ain! Onni, voittaa tahdon sun! Pois nyt haihtuvat huolet, pois nyt haihtuvat huolet!
Kohta jo alkavi huomen! Mun päiväni koittaa!

13

Kuningas

Oletko yksin?

Gyllenstjerna

Oon, on poissa äidinbelmat, kasvattajat.

Kuningas

*Helposti en mä päässyt vapaaksi. Mua kumnon kansa siten seurailee, kun liejun kesken saisin astua.
Tiedätkö, inhoittavaa onban se!*

Kuningas

Ma kaipaan ilmaa – ilmaa metsien, ohjata tahdon virmaa ratsuain... Ohjata maata... Parast' eikö se?

Kuningas

Vaan aivan muusta baastaa nyt ma mielin –

Kuningas

Muistatko viime kesän, päivän tuon, me jolloin salaa linnast' etenimme aikoen purjehtimaan päästä...

Gyllenstjerna

Tuskin riemuiten aalokkoon ennätimme, kun viburi käy purteen ja sen kaataa...

Kuningas

Töin tuskin päästiin purren pobjan päälle, merelle tuuli oli, venettä ei missään...

Gyllenstjerna

Suomalaisen soiman luota erkani vene...

Kuningas

Venebessä tyttö...

Gyllenstjerna

Hän oli byvin kaunis...

Kuningas

Oliko?

Gyllenstjerna

*Niin toden totta kaunis. Sousi hyvin, ja vaivoin meidät pelastettuansa,
bän buviksemme lauloi laulua, "Ja nuori meren netto bän suvi-illalla" –*

Kuningas

*Kun tänään syrjäisen labden rantaa kuljin ma, niin toiselta rannalt' osui korvaani
kristallin-, hopeenkirjas ääni silloin. Kuuntelin, ja se ol' sama laulu, ääni. Sa mitä siiben sanot?*

Gyllenstjerna

Ma? Hiis vieköön! Tuo armas tyttö oitis etsikäämme!

Kuningas

Kuin hänet löydämme?

Gyllenstjerna

Huomenna markkinat on pitäjässä. Me valbepuvuss' käymme kansan joukkoon ...

Kuningas

Ei, ei sovi, ei! Sen Horn jos tietää saa ja äitini...

Gyllenstjerna

Kuusitoista vuotias ja kuningas ei bäpee kantaissansa kabletta!

Kuningas

Ei, lähden! Vaitikka karttuis Hornin viba, ballitsen itse, en oo ballittava!

6. kohta

14

Kuoro

Kilvan nyt koittaa voimme, ken voittaa! Kaukana tuolla maalimme on!
Ampuu ken väärään sakkonsa määrään, kuninkaan maljan hän juokohon!
Niin, kuninkaan maljan hän juokohon! Kuninkaan maljan hän juokohon,
kuninkaan maljan hän juokohon, hän juokohon!

Reutercrantz

Ens vuoro olkoon kuninkaan!

Kuningatar

Sua lasta, oi Karl, ma pyydän lainkaan ampumasta!

Horn

Kai pyssy ladattu on tarkasti?

Kuningas

Ma ammun viimeksi, en ensiksi!

Gyllenstjerna

Kebä vai kruunu?

Reutercrantz

Kruunu.

Gyllenstjerna

Kebä on!

Kuoro

Katsotaan, katsotaan! Ei! Ei! Ei! Ei! Ei!

1. hovineiti

Ei! Tuolla lailla jos käy myös metsämailla, on hirvet vaaraa vailla, näin ammutaan, siis jahdill' kuninkaan.

Kuoro

Ei, ei, ei, ei, on hirvet vaaraa vailla jahdilla kuninkaan.

2. hovineiti, Horn

Kun tällä lailla käyn metsämailla, on hauskuutt' vailla jahti kuninkaan.

1. hovineiti

Tällä lailla on metsämailla huolta vailla jahti kuninkaan!

Kuoro

Niin leikin lailla, ain huolta vailla, käy metsämailla tie kuninkaan!

1. ja 2. hovineiti	Käy metsämailla tie kuninkaan, hurraa, hurraa, hurraa, hurraa!
Kuoro	Jos tuolla lailla, metsämailla, käy tuolla lailla, on hirvet huolta vailla, ha ha ha ha ha haa! Emme aikaa tuhlaa, jo voimme viettää juhlaa, emme aikaa tuhlaa, jo voimme viettää juhlaa! Ampuu ken väärään, sakkonsa määrään, kuninkaan maljan hän juokohon, hän, kuninkaan maljan hän juokohon!
<i>Reutercrantz</i>	<i>Noin vanha kyttä mainebensa pilaa!</i>
<i>Gyllenstjerna</i>	<i>Mit' vielä, onniban on nainen!</i>
<i>Reutercrantz</i>	<i>Tilaa!</i>
Kuoro	Katsotaan! Katsotaan!
Hovineidit	Ei! Ei! Ei! Ei! Käy näin jos metsämailla, on hirvet vaaraa vailla, näin jos myös ammutaan!
Kuoro	Ei! Ei! Ei! Ei! Tuolla lailla käy myös jos jahtimailla ammutaan! On vaaraa vailla, on hirvet vaaraa vailla!
<i>Kuningatar</i>	<i>Oi Horn, on pyssy liian painava lapselle!</i>
<i>Horn</i>	<i>Mutta laps' on kuningas!</i>
1. hovineiti	Nyt vuoro onpi kuninkaan!
Kuoro	Nyt vuoro onpi kuninkaan, katsotaan! Oon pelvoton, hän uljas on, katsotaan!
Hovineidit ja kuoro	Maaliin! Hurraa! Hurraa! Hurraa! Terve, nuor' Karl! Terve, nuor' Karl! Hän taitavin on, niin uljas, pelvoton! Oi terve nuori Karl!

2. näytös

1. kohtaus

15

Leonora

Ja nuori merenneito hän suvi-illalla, vilvoitti valkorintaa Ahvenan laineissa, mieltä kukkaiset saarsi, niin kaunis oli metsä ja ranta vihannoi, ja kaikki taivon tähdet ne kuvan aaltoin loi, ja kaikki taivon tähdet, ne kuvan aaltoin loi ja laulu vetten yli kaarsi, ja laulu vetten yli kaarsi, ja laulu se veen yli kaarsi.
Kun kauvas sävel tuo yli vetten, maiden soi, se metsän sulo sulhon veen rantamalle toi, mieltä kukkaiset saarsi.
"Sun, kaunein, sorjin, impi, jos morsiksi saan, suon sulle vuoren aarteet ja kukat lehtomaan.
Suon sulle vuoren aarteet ja kukat lehtomaan." Ja laulu vetten yli kaarsi, ja laulu vetten yli kaarsi, ja laulu se veen yli kaarsi.

Leonora

*Aina muistelen tuot pikku kuningasta, kutristaan kuin vesi valui venboon virtanaan.
Mä läpimärkinäbän pelastin tuon pikku kuninkaan.
Laulu tää se on kuin laadittu vain meistä.
Suvailla saa Jonathan nää tunteet, sillä pikku kuningasta
ma lemmin, näin kuin alamaisen tulee,
Jos tänne tullen mustasukkainen ois Jonathan... ei saa hän tietää näitä.
Teen mitä itse mielin ennen häitä.*

2-3. kohta

17

Reuterkrantz	Laps kaunis, ehtoota! Kai kuningas nuo kalat sulta saa?
Leonora	Niin, kuningas, kuin kuningas jos maksaa. Muuten vien ma nää kai huomenna jo markkinoille.
Reuterkrantz	Kas niin, ma myöskin joskus pyydystän mun laillani. Siis mulle suukko suo!
Leonora	Te verkkoon jätte, armon herra! Jäi moni hauki sinne ennen teitä.
Reuterkrantz	Sun sieppas hauki.
Leonora	Ei... ei onnistu! Vyö teidän... tuo... Tuon vyön kuin ootte saanut?
Reuterkrantz	Siis tunnet, kenen oma on tää vyö?
Leonora	Viel' kysytte kuin tuo ei tuttu ois sen juuri multa Jonathan on saanut! Jonathan Pehrsson.
Reuterkrantz	Siitä varma oot?
Leonora	No totta kai ma tunnen sulhaseni?
Reuterkrantz	Tääll' onko hän?
Leonora	Ei vielä tietäkseni, vaan markkinoille häntä varmaan vuotan.
Reuterkrantz	Nyt tiedän konnan tuon, jot etsin turhaan. Hyvästi jää! Taas täytyy pois mun rientää.

3. kohta, loppuosa

Leonora	Seis, arvon herra, mulle vyö tuo suokaa! Ei kuule hän... käy pois. Tää kummaa on! Vyön mistä löysi, mitä aikoo hän? Vaarassa oisko armas Jonathan?
Jonathan	Arvaahan, ken?

Leonora En sua ma tunne, en. Liet metsän peikko?

Jonathan Oikein, armainen!

Leonora Peikosta kun vain haastan, nään ma sen.

Jonathan Peikosta kun vain haastat, näät sa sen.

Leonora Mua hiukan etkö lemmi?

Jonathan Totta kai!

Leonora Vyö miss on, jonka jouluks' multa sait?

Jonathan Sen hukkasin.

Leonora Luo toisten tyttöin? Varmaan, luo toisten tyttöin?

Jonathan Mun täytyy suora olla eessä armaan. Seikkailu mulla outo ollut on.

Leonora Kas vaan! Kas vaan! Vai niin sa käyt luo morsion, kas vaan, kas vaan!

Jonathan Kun rannan luo ma tänään venhon sousin, niin kuulin risahduksen maalta päin. Kuuntelin, tartuin pyssyyn, pystyyn nousin: ma nuoren hirven mäen päällä näin. Mi oiva otus! Ol' pyssyni kuni tulta... Ma tähtään siis..

Leonora Oi taivas!

Jonathan Kuolon multa sai hirvi, maassa makas hurmeissaan!

Leonora Et tiedä kai...

Jonathan Niin, niin, se rangaistaan.
Sen silloin unhoitin, ma ammuin vaan: sen tehtyäin, mun tiesin täytyy kuolla.
Kun näin kaks' heraa nuorta metsän puolla, pois riensin, vyöni...

Leonora Surmaan syöksyt näin! Täällä' outo metsämies ol' äskettäin.
Näin hällä tuon yön, sua etsii varmaan, ja tiedottain ma petin oman armaan.

Jonathan Kun luodolleni tuonne soudetaan, meit' sielt' ei etsi herra ainutkaan!

Leonora Kaarle kuninkaamme kaks päivää metsäilnyt on mailla maamme?

Jonathan Kuin lausuitkaan? Täällä' itse kuningas?

Leonora Hirvensä surman sai sun kuulastas!

Jonathan Oon kuolon oma aivan varmaan! Voi mua! oon kuolon oma aivan varmaan!

18 Leonora Käy kanssain armas, käy pois, nää seudut ettei turmaa tois, vain kuolo täällä vaanii sua, pois käy, jos lemmit mua!

Jonathan Pois huoles, armas, haihtukoon, vapaana viel luonas oon, oon uljas, reipas, pelvoton, mun kuulain varma on.

Leonora He saapu, heit' on monta, ei säästä onnetonta...

Jonathan Armas, tyynny vaan! Armas, tyynny vaan!

Leonora On valmis heillä ansa, nään raudat, kahleitsansa!

Jonathan Armas, tyynny vaan! Armas, armas, armas tyynny, oi tyynny vaan!

Leonora Oi, koito yksin jään, jos kuolet kulta, sa kanssas riemut kaikki riistät multa.

Jonathan Pois huolet, pois, meit' kutsuu kaukoranta, ja koti uusi uuden lemmen antaa!

Leonora Oi, koito yksin jään, jos kuolet kulta, sa kanssas riemut kaikki riistät multa!

Jonathan Pois huolet, pois, pois huolet, pois, meit' kutsuu kaukoranta, ja koti uusi uuden lemmen antaa!

Leonora ja Jonathan Ma ystävän sain rakkahan, kirkasta kultaa kalliimman.
Hänt' aina lemmin syömmessäin, ja hän on tässä näin.

Leonora Mun ystäväin on toivoni. Hän mulle lepo, lohtu on, kesken elon taisteloi!
Mun ystäväin on toivoni, mun ystäväin on rauhani, on rauhani, en muita tahdo rakastaa,
en muita tahdo rakastaa, sun oon ma eloss' ainiaan, sua seuraan kuolemaan! En muita tahdo rakastaa,
meit' ei voi kenkään eroittaa, sun oon ma eloss' ainiaan, sua seuraan kuolemaan!

Jonathan Mun ystäväin on rauhani, hän mulle lepo, lohtu on, kesken elon taisteloi!
Mun ystäväin on toivoni, mun ystäväin on rauhani, on rauhani, meit' ei voi kenkään eroittaa,
meit' ei voi kenkään, kenkään eroittaa, sun oon ma eloss' ainiaan, sua seuraan kuolemaan!
En muita tahdo rakastaa, meit' ei voi kenkään, kenkään eroittaa,
sun oon ma eloss' ainiaan, sua seuraan kuolemaan!

19 Leonora *Pakene, Jonathan!*

Jonathan *En ilman sua!*

Leonora *Ensin riennän linnaan, ma sinne kälkin isäni perut. ... pakene, neuwon sen. Sua seuraan myöhemmin.*

CD 2

4. kohta

1

Banér

Vaan sano kuinka mabti meille päätyy, kun Ruotsilla on neuvosto ja sääty?

Gyllenstjerna

Päin kuningasta eilen ammuttiin.

Wachtmeister

Ei suinkaan, hirveen kuula suunmattiin.

Gyllenstjerna

*Ei, kuninkaaseen, tajuutteko? Häntä petturijoukko täällä vainoilee
Hän tänään salaa läbtee markkinoille, palkatut rosvot hänet vangitsee...*

Wachtmeister

Se leikki katkaista voi kaulamme.

Gyllenstjerna

*Mua kuulkaa loppuun! Metelin se nostaa; merkin amman.
Syöksymme esiin, kuningas on vapaa, ja rosvot kaloo näkymättömiin.
Seuraus selvä. Ampua on eilen ja tänään ryöstää Kaarle aijoittu.
Tabdomme hänet täysi-ikäiseksi ja itsevaltiaksi julistaa. Ja silloin saaden valtaan maamme.*

Wachtmeister

On syömes tunnoton.

Gyllenstjerna

Sun syömessäsi, veikko, tulppa on kuin pullossani. Juo! Ja sitten saarnaa.

Wachtmeister

*Juo itse, robkenet jos ukkossäällä manata pilkkamielin esiin täällä
sankarit juhlimeet tääll' ennen meitä, vaatien kanssas kielpaa juomaan beitä.*

Gyllenstjerna

*No, käyköön niinkuin mielit.
Kutsun teitä, te vanhat juopot, näitä kolvia mi muinen terttunestein kostutitte. No niin! Varjot eläköön!*

Leonora

Varjot eläköön!

Gyllenstjerna

Ken vastasi?

Banér

Maan alta ääni kuului!

Gyllenstjerna

*No, kaulta miekan, mointa vastausta ma tuskin vuotin Kastelbolmalta.
Vastaa, kaiku, oletko neidon varjo? Vai liikkuneeko täällä prinsessa, mi etsii sotaan kuollutt' armasta?
Ois hauskaa kulkiessa kummituksen liepeestään nähdä valkovilabduksen.*

Wachtmeister

Voi meitä! Se on omatuntomme!

B, O, G, W, L

*Rohkeus raukee, haudat kun aukee! Haamujen teillä pelko on meillä! Rohkeus raukee, haudat kun aukee!
Haamujen teillä pelko on meillä! Oi! Haudat aukee!*

Leonora	Rohkeus raukee, haudat kun aukee! Haamujen teillä pelko on heillä! Rohkeus raukee, haudat kun aukee! Haamujen teillä pelko on heillä! Kas! Haudat aukee!
Gyllenstjerna	Veikot, näin oivasti täyttyy mun toivoni; lempi ja viini tää kuolleet herättää, lempi ja viini tää kuolleet herättää!
B, O, W, L	Pilkkaaaja uskonnon!
Leonora	Petturi kunnoton!
Gyllenstjerna	Ilkkua tääkö on? Ilkkua tääkö on?
B, O, W, L	Aika on rientää, aika on rientää!
Gyllenstjerna	Pilkkaanko uskonnon? Siis, olkoon!
B, O, W, L	Meit' kutsuu työ, meit' kutsuu suuri työ! Ja koittaa riemun päiviä, tai myös yö! Ja loistot kunnian, tai tuskat maan! Käy tiemme valtaan tai kuolemaan! Käy tiemme valtaan, tie valtaan, käy tiemme valtaan!
Leonora	Niin, tahdon rientää, niin tahdon rientää, Niin työ! Niin, yö! Tuskat maan! Kuolemaan! Käy tienne kuolemaan, kuolemaan!

5. kohta

2

Leonora	Oi yön kaukomaista taivon silmä paista, armas kuu, mi puhki pilven pielen yksin tyynnä näät ain huolen maan, säde hellä heitä pitkin myrskyn teitä, loistos luo, mi rohkaisepi mielen, immen heikon syöntä johtamaan! Armas kuu, loistos luo, loistos luo, sa luo immen heikon syöntä johtamaan!
	Haa! Pelvon tään mun täytyy poistaa jo turhan! Uhkaavan nään kun kuningasta murhan. Auttaos mua, sa muuri mua mi kuulet, auttaos mua sa myrsky, hurjat tuulet! Taivas nyt salamo! Valhe jo ilkamoi, pettään ajotaa, käydä kruunuun, käydä kruunuun, käydä kruunuun kuninkaan, synnyinmaan, käydä kruunuun, käydä kruunuun, kuninkaan, synnyinmaan!
	Oi ijäisyyden maista herran silmä paista kautta synkän yön ja myrskyaian, yksin tyynnä näät sä huolet maan, säde hellä heitä pitkin öiden teitä! Loistos luo, mi tuopi tarmon taian, loistos luo immen heikon syöntä johtamaan! Jo valo varttuu, maan riemu karttuu, ja toivo tarttuu nyt pelkohon!
	Pettäjä kulkee kohti hautaa, pettäjä kulkee kohti hautaa! Oi taivas auta, oi taivas auta, taivas auta, sua synnyinmaa, sua synnyinmaa! Taivas auta sua synnyinmaa! Niin, taivas auttaa, sun synnyinmaa impi pelastaa!

6. kohtaus

3

Kalastaja-akka

On kelpo tuuli, meri vaabtoilee. Vuottakaaban, pojat! Sää kobta tynntyy, silloin venbot veteen ja markkinoille päästään ajoissa.

Jonathan

Jumalan raubaa! Näitkö Leonoraa?

Kalastaja-akka

En, varjelkoon! Ei taida myrskysäällä belmojansa näyttää täällä.

Jonathan

Hän läksi tänne.

Kalastaja-akka

Heitä bempu, veikko. Hän teitään kulkeeseen. Jää tänne, istu, laula!

Jonathan

En jouda.

Kalastaja-akka

Loruja! Täällä' istumme kuin märeät varpuset. Sa biukan laula, se virkistää.

Jonathan

Samapa tuo. Jään tänne vuottamaan. Yhdessä sitten saareen soudetaan.

4

Se mies kehnoks' sanotaan, jok' ei voi hoitaa purjeitaan, vaan rannall' on ja kalpene
kun merell' aallot pauhailee!

Se mies kehnoks' sanotaan, jok' ei voi hoitaa purjeitaan, vaan rannall' on ja kalpenee,
kun merell' aallot pauhailee, vaan rannall' on ja kalpenee, kun merell' aallot pauhailee!
Se mies kehnoks' sanotaan!

Kuoro

Se mies kehnoks' sanotaan, mi rannall' on ja kalpenee, kun merell' aallot pauhailee!

Jonathan

Kedolla neidot istukoot, ja kukkasia paimikoot, merille pyrkii merimies, siell' aalloill' on sen kotilies!

Kuoro

Merille pyrkii merimies, siell' aalloill' on sen kotilies!

Jonathan

Mun purressain yli veen käy tie. Nyt tuuli käy, se pois mun vie. Yli veen käy tie. Se pois mun vie.

Kuoro

Mun purressain yli veen käy tie. nyt tuuli käy, se pois mun vie! Yli veen käy tie! Se pois! Mun vie! Vinkuvat tuulet!

Jonathan

Aallot sa kuulet! Kas kuin veno kiisi! Hiisi vie elä reivaa! Seis! Kas vaan!
Ottaako vettä? Hurraa! Luovataan! Hurraa! Hurraa! Hurraa!

Kuoro

Luovataan, hurraa, hurraa! Luovataan, luovataan, luovataan!

Jonathan

Käännä pursi, tuulehen päin!

Kuoro

Käännä pursi. Tuulehen päin!

Jonathan

Hei vaan!

Kuoro	Hei vaan!
Jonathan	Mun purressain käy tie! Mun purressain, käy tie!
Kuoro	Mun purressain! Käy tie!
Jonathan	Oi itämeri kaunoinen, ja Pohjanlahti myrskyinen! Ja Suomenlahti saarines, ja purjeines ja voittoines! Välillään niin kuin morsian, on armas saari Ahvenan! Sa Pohjanlahti kodin suot ja Itämeri haudan luot! Oi Suomenlahti saarines, ja purjeines ja voittoines, sa Pohjanlahti kodin suot, ja Itämeri haudan luot, sa Itämeri haudan luot, sa Itämeri haudan, haudan luot!
Kuoro	Sa Pohjanlahti kodin suot, ja Itämeri haudan luot! Hurraa! Hurraa!

7. kohta

5	
<i>Reutercrantz</i>	<i>Kiitos teille! Oiva laulu tuo.</i>
<i>Jonathan</i>	<i>Mer'miesten laulu.</i>
<i>Reutercrantz</i>	<i>Kukkaro ota, kuninkaan juo malja!</i>
<i>Jonathan</i>	<i>Antti Laurinpojan leski nää rabat saakoon, meri, mi riisti miebensä, suo sijaan kullaa.</i>
<i>Leski</i>	<i>Suurkiitos, Jonathan!</i>
6	
<i>Reutercrantz</i>	<i>Kuin? Jonathan?</i>
<i>Jonathan</i>	<i>Niin! Se ma olen, Jonathan Föglöstä!</i>
<i>Reutercrantz</i>	Sa oot se siis?
Kuoro	Mit' aikoo hän?
Jonathan	Hiis vieköön, ken muu ma olla voisin, ken muu ma olla voisin, joll'en ma!
Reutercrantz	Nimessä lain, ma sinut vangitsen!
Jonathan	Nimessä lain? Mun? Mistä syystä?
Reutercrantz	Seuraa! Sa ammuit hirven, et armoa saa, vain kuolo rikostyösi sovittaa!
Jonathan	Voi mua! Voi mua!
Kuoro	Et kuolla saa! Et kuolla saa! Oi, ei, oi, ei!
Reutercrantz	Nimessä lain! Armoa et saa, vain kuolo, vain kuolo työsi sovittaa!

Kuoro	Oo ilman huolta! Sun pidän puolta! Ei! Et kuolla saa! Oo ilman huolta! Sun pidän puolta! Ei, et kuolla saa!
Reutercrantz	Haa, ken vastustaa? Haa, ken vastustaa?
Kuoro	Et kuolla saa! Et kuolla saa! Ei, ei, et kuolla saa!
Reutercrantz	Sun voin lannistaa! Sun voin lannistaa!
Jonathan	Oi, armas kulta, mun riistävät sulta, oi, armas kulta, mun riistävät sulta!
Reutercrantz	Vältä vihaa kuninkaan, muista, kovat lait on maan! Ken, ken vastustaa?
Kuoro	Sua käyn puoltamaan! Hylkää en milloinkaan!
Reutercrantz	Sa ammuin hirven, armoa et saa, sa kuolla saat!
Jonathan	Armaani, onneni ottavat multa, armaani, onneni ottavat multa!
Kuoro	Hylkää en milloinkaan, kuoloon sua johdetaan!
Reutercrantz	Vältä vihaa kuninkaan, muista, kovat lait on maan!
Jonathan	Tuulet mua kaulaa, aallot ne laulaa Oi, viime kerta katson merta!
Reutercrantz	Nimessä lain! Tule! Tule, seuraa! Kuolo työsi, niin kuolo, vain työsi sovittaa!
Kuoro	Sua käyn puoltamaan! Kuoloon, kuoloon, sua johdetaan! Pois tieltä! Pois tieltä!
Jonathan	Lain alle alistun! Vapaasti antaudun!
Kuoro	Jonathan! Muista Leonora!
Jonathan	Leonora!
Kuoro	Jonathan! Muista Leonora!
Jonathan	Leonora! Oi, luotani kohtalo armaani, armaani sulkee!
Kuoro	Kohtalo koito! Kohtalo koito!
Reutercrantz	Teistä sain voiton! Nöyrästi syylinen kuolohon kulkee!
Kuoro	Kohtalo koito, ken katsella julkee uljain kun miehistä kuoloon näin kulkee.
Reutercrantz	Teistä sain voiton, nöyrästi syylinen kuolohon kulkee!
Kuoro	Kohtalo koito, ken katsella julkee uljain kun miehistä kuoloon näin kulkee. Niin! Kautta taivon, sun aivon syöstä turmaan, hirvet surmaan kaikki saarimaalta!
Reutercrantz	Kautta taivon! Sun aivon syöstä turmaan!

Jonathan	Niin, nöyränä seuraan ma sua!
Reutercrantz	Kuolon kestät, lait jos estät, ellös laista taista!
Jonathan	Turhaa on estää!
Kuoro	Kuolon kestän, kuolon kestän, sua ma estän!
Reutercrantz	Kuolon kestät, lait jos estät, ellös laista taista!
Jonathan	Leonora! Leonora!
Reutercrantz	Ken vastustaa, ken vastustaa? Sun voin lannistaa!
Jonathan	Hyvästi jää, hyvästi jää, hyvästi jää!
	Niin, sua seuraan!
Reutercrantz	Jonathan! Seuraa mua! Hänet surmaan! Kuolon kestät, lait jos estät!
	Ellös laista, ellös laista taista! Nimesä lain! Seuraa!
Jonathan	Leonora! Jää hyvästi! Sua seuraan! Sua seuraan! Niin, sua seuraan!

3. näytös

7

Kuoro	Hei, nyt naurut soivat, markkinat ne toivat, tääll' on tavaraa, on kaikki korut oivat. Rahat taskuissansa, reipas nuori kansa riemuilta ei anna mennä mennä markkinansa. Hei, nyt naurut soivat, markkinat ne toivat, tääll' on tavaraa, on kaikki korut oivat. Rahat taskuissansa reipas nuori kansa riemuilta ei anna mennä markkinansa. Hei nyt naurut soivat, markkinat ne toivat, tavaraa, siis riemuitkaa! Myyden koittaa voittoa rahaa kansa, kaikin voimin, toimin hommissansa! Hei! Hei! Hei! Tääll' on tavaraa, siis riemuitkaa, siis riemuitkaa!
Turkulainen rihkaamoitsija	Tääll' on, tyttö, taikka poika, rahan paikka. Osta kangas tää nyt vihkisänkyn vaikka. Nauhoja kas noita, nuuskaa, tupakoita, lyijyt, ruudit saat jos sull' on kolikoita! Tääll' on tyttö, taikka poika, rahan paikka.
Kuoro	Osta kangas tää nyt vihkisänkyn vaikka.
Turkulainen rihkaamoitsija	Nauhoja kas noita, nuuskaa, tupakoita.
Kuoro	Lyijyt, ruudit saat, jos sull' on kolikoita.
Turkulainen rihkaamoitsija	Ukko sekä akka, verkaa tääll' on pakka, neulat, naulat, paulat kätkee tämä vakka. Neulat, naulat, paulat kätkee tämä vakka. Katso, kultu, tänne! Kahvit edessämme! Suuta virkistää se sekä sydäntämme!

Kuoro	Suuta virkistää se sekä sydäntänne!
Kalastaja-akka	Kuka ostaa lohta, kas kuin siiat hohtaa! Harvoin täällä moista jöntikkätä kohtaa! Kyll' on silakoita, tynnyr' täynn' on, koita! Katso kyhmyniskaa, rasvapaita noita! Kuka ostaa lohta, kas kuin siiat hohtaa!
Krouvari	Pojat, ellös säästä, ryypyttyä ei päästä, kuka janoissansa lanttejansa säästää? Täällä olta juodaan, simaa myöskin tuodaan, tai jos tahdot viinaryypyn, sekin suodaan!
Kuoro	Harvoin täällä moista jöntikkätä kohtaa! Täällä olta juodaan, simaa myöskin suodaan, tai jos tahdot ryypyn vaan? Hei, nyt naurut soivat, markkinat ne toivat, tääll' on tavaraa, on kaikki korut oivat. Rahat taskuissansa reipas nuori kansa, riemuilta ei anna mennä markkinansa. Hei! Nyt naurut soivat, markkinat ne toivat, tavaraa, siis riemuitkaa!
8 1.silmänkääntäjä	Kaappiin tänne katschokaat, tääll' on schomat taulut, tääll' on prinsit, kuninkaat! Niischtä laulan laulut! Poika, Liitzen, täschä on! Caesar ja Napoleon! Schuuri exposition! Makschaa aika plootut! Eeva paradisissa kaikk' on tänne kootut!
Kuoro	Ai, ai, niin kauniit taulut, ai, ai, ai niin kauniit taulut!
Leonora	Noin huoletonna kansa tungeksii, ma yksin iloaan en saa nyt maistaa! On mulla huolen, tuskan synä Jonathan, ja miten kuninkaalta vaaran torjun.
1.silmänkääntäjä	Täss on suuri Salomo ja myös Thum zu Babel! Wilhelm Tell! Ja Pharaa, kaikk on respektabel!
Leonora	Ma tiedän armas, että vuotat mua, Oi Leonora ei hän milloin hylkää sua, on lempi uskollinen rinnassaan ja kaihoten se vastaasi kiittää. Ma vannoin, siksi tänne jään! Viel' aikaa on, en ketään vielä nää, kohta armaani, kohta armaani luonasi oon!
1. silmänkääntäjä	Hamburg, Turku, Mexiko ja myös pikkui Eskimo, Doktor Faust ja Kikero, sekä schuuri Kullervo! Kain ja Äbel! Täss' on schuuri lasten murha, Betlehemissä, schuuri lasten murha Betlehemissä! Ai, noin ne kirkuu, noin ne lapsi raukat kirkuu, ai, noin ne kirkuu, ai, noin ne kirkuu!
Kuoro	Lapsi raukat, oi, lapsi raukat!
1.silmänkääntäjä	Kaappiin tänne katschokaat! Tääll' on schomat taulut! <i>Rullo mun niskaan, jos nuo eivät ole vanha bölmö Moses ja hänen typeryyksiä laukova karbunsa.</i>
2. silmänkääntäjä	Karhu tulkaa katsomaan, se on suomalainen, lentä se kuin kotka vaan, tanssi niin kuin nainen! Kas, tät' nahka etkö nee! Galopit se valssailee, polkat; etkö hyppy tee! Noin se loikkii vainen!

Karhu

Kuulkaapas kultaiset surullisen laulua, kuin hän murheessa kuikuttaa,
ja kuulkaapas kultaiset surullisen laulua, kuin hän murheessa kuikuttaa, kaikki mitä mailmassa lienee,
murhetta minulle muistuttaa, ja kaikki mitä maailmassa lienee, murhetta minulle muistuttaa.

2. silmäkääntäjä

Peevoli mul paistakoon, jos tuo ei ole pötkö Benjamin ja hänen viheläinen kuvakabinettinsa.

1. silmäkääntäjä

Lieber Freund, wo kommst du her, s'ist ja eine Schande! Jach bin Schwede!
Ach, wie scheen zu leben im theiren Vaterlande!

2. silmäkääntäjä

Lieber Freund, bitte sehr, bin im Vaterlande! Jach bin Finne! Ach, wie scheen zu leben im theiren Vaterlande!

Kuoro

Ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha!

2. kohta

9

1. tyttö

Tottako, että Jonathan Föglöstä tuomittiin kuolemaan?

2. tyttö

Niin, siten kuulin, hän tänään ammutaan.

1. tyttö

Voi poika parkaa! Mit' aikoo Leonora, morsionsa?

2. tyttö

Ei vielä tiedä hän, vaan kun sen kuulee, niin ilkeä pari viikkoa ja sitten –

1. tyttö

Hän mitä sitten tekee?

2. tyttö

Oltaa toisen!

1. tyttö

Ilkeä oot!

2. tyttö

Sa näitkö kuninkaan?

1. tyttö

En biukkaakaan. Voi jos hän lähtee emmekä ole nähneet!

1. tyttö

Min näköinen hän on?

2. tyttö

Niin, kuningasko?

10

Kuningas, nyt sen kuulet, on muuta kuin sa luulet, mun äitin kertoi näin, mun äitin kertoi näin,
kuin honka on hän sorja, kuin ratsu niin on norja ja kooltaan vuori, niin, vuori on hän vähintään!

1. tyttö

Kuin sanoitkaan, niin kuin vuori?

2. tyttö

Niin, niin, kuin honka on hän sorja, kuin vuori vähintään!

Niin. kalsoban, se oli hyvin merkillistä.

Ja häll' on miekka moinen, sen huotrass' seista voinen, vaikk' oisi meitä kak, s vaikk' oisi meitä kaks!
Puhe ukkoskeksi luotiin häll' sata kättä suotiin ja silmää, silmää satakaks!

1. tyttö

Kuin sanoit, satakaks?

2. tyttö

Niin, niin, puhe ukkoseksi luotiin ja silmää suotiin satakaks!
Niin, katsoban, se oli vielä ihmeellisempää.

Iho tuntuu loihditulta, on ruokansa kai kulta ja viini juomansa, ja viini juomansa.
Jos ei voi tehdä muuta ja hälle antaa suuta, niin suorastaan, niin suorastaan se hiiteen vie!

1. tyttö

Kuin sanoit, hiiteen vie?

2. tyttö

Niin, niin, se suoraan hiiteen vie!
Niin katsoban. Se oli kaikkein ihmeellisintä..

3. kohta

10 loppuosa

Kuningas

Vai niin, se hiiteen vie?

2. tyttö

S'ei kuulu teihin.

Kuningas

Kuinka kunnioitat sa kuningasta?

2. tyttö

Häntä, vaan en teitä.

Kuningas

Jos oon ma kuningas?

2. tyttö

No jopa nyt! Mies parempi on hän!

4. kohta

11

Gyllenstjerna

Anteeksi, ootte liian kaino vielä. Kun saapuu Leonora –

Kuningas

Sanoban?

Gyllenstjerna

Kamarineidon paikka suodaan hälle.

Kuningas

En äidiltäni sitä tohdii pyytää.

Gyllenstjerna

Tä, majesteetti, voitte käskää.

Kuningas

Oot oikeassa.

Gyllenstjerna

Hei, kunnon kansa. Tiedätte, saarella on kuningas?

Tyttö

No eiköbän pieninkin saaren lapsi tiedä tuota.

Gyllenstjerna

*Näin mulle virkkoi itse kuningas: kansallein kerro että olen täällä
buvittelemassa. Siksi kaikki nyt ilonlyöntiin; minä maksan nää kestit koko kaupparabvaballe.*

5. kohtaus

12

Kuoro

Ja tahdotte tietää, ja nähdäkin kenties, kuin kylvää ja kyntävi uuras peltomies?
Hän kylvi, hän kylvi, hän kylvi katsos näin, ja työstänsä huokasi hän, katsos näin.
Hän polki jalallaan, löi yhteen käsiään, hän ympäri pyörähti ilomielissään,
ja valitsi itsellensä vaimon!

Miehet

Ja kas, mitä mulla on kädessäin!

Leonora

Oi! Rikos uhkaa! Ei nuori kuninkaamme vaaraa arvaa! Ma täällä vuotan.

Kuoro

Se kaunis on neito, sen kohta ma näin, sen tavoista tuntevi kohta.

Gyllenstjerna

Hän meitä vaanii... ah... ma hänet ansaan vien.

Leonora

Ilmi aikeet tuotan! Nuo riemuin laulaa ja rikos uhkaa. Ei arvaa he, ei arvaa vaaraa, ei!

Kuoro

Hän mulle armas on, hän tietää myös, en uskalla virkkaa, niin kaunis hän on.
Ja seisoa hän saa, ja kulkea hän saa, ja seisoa hän saa toiseen kertahan.

Gyllenstjerna

Vaan hiljaa, sekä varkain, on työmme arka!

Liittoutuneet

Vaan hiljaa, sekä varkain! On työmme arka!

Kuoro

Ja tahdotte tietää, ja nähdäkin kenties, kuin kylvää ja kyntävi uuras peltomies?
Hän kylvi, hän kylvi, hän kylvi katsos näin, ja työstänsä huokaisi hän katsos näin.
Hän polki jalallaan, löi yhteen käsiään, hän pyörähti ympäri ilomielissään ja valitsi itsellensä vaimon.

Gyllenstjerna

Käy kanssain, neito sorja, käy, ma lemmin sua, ma lemmin sua! Käy nyt pois!

Leonora

Hän mitä aikoo? Valheikas petturi. Taivas auta!

Gyllenstjerna

Käy kanssain pois! Käy kaunis neito, ma lemmin sua!

Leonora

Päästä! Tukehdun aivan!

Liittoutuneet

Vaan hiljaa, sekä varkain, on työmme arka!

Leonora

Taivas auta! Auta, oi auta!

Naiset

Ja kas, mitä mulla on kädessäin, ja kas, ketä käteni johtaa:
se kaunis on ritari, kohta sen näin sen tavoistaan tuntee kohta.
Hän mulle armas on, tietää myös sen, en uskalla virkkää niin kaunis hän on...

Gyllenstjerna

Nyt myrsky alkakoon! Nyt myrsky alkakoon! Reipas ja uljas nyt myrsky alkakoon!

Miehet

Ja miehet nuo, ne meistä mitä tahtoo, ne meistä mitä tahtoo?

Gyllenstjerna ja
liittolaiset

Nyt myrsky alkakoon, nyt, nyt, nyt.

Leonora

Oi taivas, auta! Sa hurja! Haa! Nyt kuninkaan ne saartaa!

13

Kuningas

Petosta!

Gyllenstjerna

Merkki täytyy antaa mun!

Leonora

Ma viime keinoon turvaudun.

Kuoro

Tää mitä tietää? Tää onko totta? Vai leikkiä?

Leonora

Sananen!

Gyllenstjerna

Mun lasketko!

Leonora

Ma tunnen yrintänne, pois joutuin ystäväenne, tuo kätkee tupa, be vuoltaa laistoon lupaa –

Gyllenstjerna

Kuin sanoit? Unboitti?

Leonora

Niin, merkin!

Gyllenstjerna

Körottu!

Leonora

Jäi ansaan petturuus! Pois turha toimetuus! Ken vietiin seurastamme, hän oli kuninkaamme!

Kuoro

Siis ryöstettiin pois hän, kuninkaamme?

Leonora

Nyt kansa toimimaan, tää ilkityö nyt kosta! Nyt kansa toimimaan, tää ilkityö nyt kosta!
Mies kunnon kuninkaansa auttaa ahdigosta! Ei, ei hän kuolla saa! Siis häntä seuratkaa!
Siis koston! Siis koston!

Kuoro

Ei, ei hän kuolla saa! Nuor vanhuksen luo nyt aseita nouda! En viipyä jouda, on kallis työ tuo!

Leonora ja kuoro

Siis koston! Siis koston, nyt kuninkaan luo! Ja kunniaas puolla, sen eestä voit kuolla!
Ma kankaalle vaan nuo rohkeat surmaan! Vien turmaan! Ma surmaan!
Nuo konnat ma surmaan, nuo konnat ma surmaan, konnat ma surmaan, eestä kuninkaan!

Leonora

Sa kunniaas puolla, käy turvaks' kuninkaan!

Leonora ja kuoro

Voit kuolla! Hänen eestänsä ain, hänen eestänsä ain, hänen eestänsä ain!

6. kohtaus

14

Leonora

Takaisin, taikka oitis ammun sua!

Gyllenstjerna

Tuo onko täyttä totta?

Leonora

Täyttä totta.

Gyllenstjerna

Nyt väisty, burja, tiedätkö, ken oon?

Leonora

Mies, kuninkaan mi syöksi turmioon.

Gyllenstjerna

Vapise, kosto uhkaa sua raukkaa!

Leonora

Ei kyybky pelkää vangittua haukkaa!

Gyllenstjerna

Oi, belly tyttö!

Leonora

En!

7-8. kohtaus

15

Gyllenstjerna

Armahin tyttö hempeä! Luotu vain varten lempeä, voiton aseesta tuosta vaaraisa silmä vie.

Leonora

Kuikertaa haukka, koita, ei viekas puhees voita, en häkkiäsi avaa, mulle vilppis tuttu lie!

Jonathan

Taivas, saan nähdä armaan, sallimus johti varmaan. Armas sun jälleen saan siis nähdä!

Gyllenstjerna

Armas, armas tyttö! Pois pyssy heitä! Pois pyssy heitä!

Leonora

Ei, en pois pyssyä heitä!

Gyllenstjerna

Päästä mua vankilasta, oi armas, auta! Aina sentään oon vankis, armas, aina oon vankis sentään!

Jonathan

Murheissa näin mua muistat, Leonora, luotasi lempeni suistat, luotasi kun oon pois?

Leonora

En! Vankina säilytän teitä! Vankina säilytän teitä! Niin vanki ootte aina, jalo herra sentään!
Kuikertaa, haukka, koita.

Gyllenstjerna	Helly, armas jo, saat linnat, maat ja kultaa saat, ja kultaa saat!
Leonora	Ei viekas puhees voita, kyyhky ei häkkiä avaa! Ei, ei , ma kultaa saan, ha ha ha, ha!
Gyllenstjerna	Mua auttaa saat ja kruunuun jaat!
Leonora	Ma kruunun jaan, ha ha!
Jonathan	Murheissa näin mua muistat? Suo katse, ennen kuin kuolen, Leonora, kuule! Käyn kuolemaan, suo katse vaan!
Gyllenstjerna	Mua auttaa saat ja kruunun jaat!
Jonathan	Oi turma mua mi kohtaa, mun tieni kuoloon johtaa, ja hän ma jota lemmin, mun unhoittaakohan!
Leonora	Hoi, miehet, tuot' tarkkaan vartioikaa, ja sua, nuo tuossa? Miks' seuraa Jonathan?
Jonathan	Luo toisen, kurja, ennä! Mun salli kuoloon mennä...
Leonora	Voi mua! Kuninkaan tähden sun vaaras unhoitin, sun vaaras unhoitin!
Jonathan	Siis totta on, hän lempii vielä mua!
Leonora	Oi, Jonathan, ma kuninkaan tähden vaaras aivan unhoitin!
Jonathan	Rohkeutta! Tuolla, Leonora, hän saapuu!
Leonora	Ken?
Jonathan	Kuningas!
Leonora	Kuningas!
Jonathan ja Leonora	Kuningas!

8. kohtaus

Kuoro	Jo koston ma sain! Hän vapaa on! Kaarlemme hän! Kuningas vapaa, sai koston, hän elää! Hän sai koston, ma mursin jo rosvoin vallan!
Leonora	Niin, hän saapuu, hän saapuu, ja kansa seuraa riemuin, ja kansa seuraa riemuin ja kansa seuraa riemuin!
Kuoro	Ma koston kuninkaan, ken kunniaani puoltaa, sen eestä voi kuolta ja taistella vaan! Ma koston kuninkaan! Voin kunniaa puoltaa, ma koston, nyt eestä kuninkaan! On kallis se työ, on kallis se työ!

9. kohtaus

16

Kuningatar

Kuningas

Kaarle!

Mun ryösti joukko salapukuinen, vaan kauvas ei.

<i>Kuningatar</i>	<i>Poikani kallis!</i>
<i>Kuningas</i>	<i>Kun metsään ehdittiin be pysähtyvät vuottain jotakuta. Miss' viipyä hän? He kuiskailivat silloin.</i>
<i>Kuningatar</i>	<i>Vapaana!</i>
<i>Kuningas</i>	<i>Arat petturit enmätti uskollinen joukko. Vastus ol' ankara. Vaan voiton sain.</i>
<i>Kuningatar</i>	<i>Mi omni!</i>
<i>Kuningas</i>	<i>Oon vapaa!</i>
<i>Kuningatar</i>	<i>He saatiin ilmi. Tunnen petturin.</i>
<i>Kuningas</i>	<i>Ken on hän?</i>
<i>Jonathan</i>	<i>Petturin tuolta löytää majesteetti!</i>
<i>Kuningas</i>	<i>En mitään näbnyt, enkä tabdo näbdä. Paikalta tältä läbtekäämme pois, buomenna seurasta jos joku puultuu, niin sanokaamme "sudet bänet surmas!"</i>
<i>Gyllenstjerna</i>	<i>Tarpeeton bellyys! Täss' on pääni. Ota!</i>
<i>Kuningas</i>	<i>Kuin katkeraa on olla kuningas! Hän ystävittä on, ihmisiin mielin uskoa ja sa riistit uskoni.</i>
<i>Kuningatar</i>	<i>En enään tunne pikku Kaarleani.</i>
<i>Gyllenstjerna</i>	<i>Pelastaa tabdoim Ruotsin kuninkaan vallasta naisten, kouluritsan alla, läys' ikäiseksi bänet julistaa. Se rikoksein. Nyt vuotan rangaistusta!</i>
<i>Kuningas</i>	<i>Maan lakia ken seuraa, kuningas jos ensin rikkoo sen? Ken kunnioittaa äidin ja pojan pyhbää sidettä, jos kuningas sen katkoo? Mene, rikos ansaitsee kuolon, taibdan sen maanpakoon!</i>
<i>Gyllenstjerna</i>	<i>Se oli kiitos! Se vain barmittaa ett' aikeeni voi tyttö lannistaa.</i>
10. kohtaus	
17	
<i>Kuningas</i>	<i>Nyt palkan saakoon uskollinen kansa! Te reittpaat saarimiehet, turvajoukkon', kymmenen vuotta verottomat ootte.</i>
<i>Kansa</i>	<i>Eläköön kuningas!</i>
<i>Kuningas</i>	<i>Ken keksi petturin ja vangitsi?</i>

Jonathan

Hän, majesteetti!

Kuningas

Leonora! Aateluus ja kilpi on palukas. Hovissa mun äitini hyvytyes jalon loisto kaunistaa.

Jonathan

Nyt mielelläni kuoloon kuljen!

18

Leonora

*Ja meren nuori impi, bymyillen vastasi
"Kuin olla riemuks mulle, wois linnas, vuoresi?
Mieltä kukkaiset saarsi.
On linnas vihremetsä, mun siniaallot veen, sua vaikka aina lemmin, niin käymme erilleen.
Sua vaikka aina lemmin, käy tiemme erilleen."
Ja laulu vetten yli kaarsi, ja laulu vetten yli kaarsi, ja laulu, se veen yli kaarsi!*

19

Kuningas

Vapaasti valita saat, mitä mielit; vaan joku pyyntö sentään mulle tee!

Leonora

*Palkinnon suuremman kuin ansaitseen robkenen, majesteetti, teiltä pyytää...
Taposta birven kuoloon tuomittuna, tässä seisoo paras poika Abvenan...
Mulle suokaa, berra, Jonathan!*

Kuningas

Sun pyyntöbösi myönny.

Kansa

Eläköön!

Kuningas

*Sa häntä paljon lemmii, eikä totta? Lain kableista ma sinut Jonathan pelastan, mutta sillä ebdolla,
ett' lemmenorjaksi jääät aimaaksi. Armoni, Leonora, seuraa sua. Suon kapiotiksi saaren parhaan talon.*

20

Kuoro

Armonsa tää lain kuolon kalvan estää. Viisas hän on kaultt' aikain maine kestää!

Leonora

Armonsa soi meill' elon ja onnen;

Leonora ja Jonathan

enemmän soi, soi elon suuren ponnien!

Kuoro

Kiitos, oi kuningas, rakkain, oi valtiat! Kuningas, kiitämme riemuin sua! Soi kiitos, soi, oi valtiat!

Leonora

*Turvamme suur pois huolet meiltä poistaa, amosi soi meille elon ja onnen,
nimesi saa ain syömissämme loistaa niin, nimes saa ain syömissämme loistaa!*

Jonathan

*Nimesi saa ain syömissämme loistaa! Armosi soi meille elon ja onnen,
nimesi saa ain syömissämme loistaa, niin, nimes saa ain syömissämme loistaa!*

Kuoro

Nimesi saa ain syömissämme loistaa! Kiitos, oi kuningas, rakkain, oi valtiat!

11. kohtaus

21

Horn

Ties outo huhu uskomaton, ett' majesteetin vanginneet ois konnat.
Ma tänne riensin ottamahan selvää, ja kuninkaamme vaaratonna nään!

Reutercrantz

Mit' näänkään? Tuoko mies, min piti kuolla, kun hirven salassa ol' ampunut, wapaa on luona kuninkaankin!

Kuningas

Niin tabdon. Rikoksen ma unboitin, hän armon sai!

Horn

Vaan kuningas, ma huomauttaa tohdin, ett' lait on tuominneet;
täysikäisnä saa majesteetti vasta antaa armon!

Kuningatar

Oi Horn, unhotimme, molemmat, ett' varttuu kuninkaankin lapsen ikä.
Kruunua kantain varhain kypsytään, ijästä mikä puuttuu, senhän korvaa ylevä sielu, mieli miehekäs.
Ken kieltäis hältä kruunun jalolahjan, kun siitä vaan hän tahtoo osan saada!

Reutercrantz

Viisaasti lausui majesteetti!

Kuningas

*Oi Horn! Jos lasna ain' en nöyrnä totellut, miehenä neuvojanne kunnioitan!
Oi Suomi, isiltäni sinut sain, verissä taistain puolsit kunniaasi, kielläydyit, kärsit äänetönnä ain,
ei kuultu petosta, ei nurkumaasi, sa läbi sydäntä oot kuninkaasi!
Jos suo sallimus, raubassa tabdon kruunuani kantaa, puutteilles, baavoillesi boivan antaa!
Vaikk' olkoon kobalosi millainen, oon uskollinen kesken riemun, väivan!
Sen korvaan jällehen! Niin! Ja lupauksen sen ma vuoriäsi ja sydämiäsi kaivan!*

22

Kuoro

Nyt kauaksi Suomi jäädä saa, tää armahin maa, tää kallis maa, ain lemmimme kukkarantoja sen,
jää luoksensa muistot ain sydämen! Ain vapaus nää ja onni saa, sa aarteeni oot, sa kallis maa!
Ja rukous tää ain kaikua saa, sun tähtes, armahin synnyinmaa!
Ain vapaus nää ja onni saa, sa aarteeni oot, sa kallis maa!
Ja rukous tää ain kaikua saa sun tähtes, armahin synnyinmaa!

Kuoro

Hyvästi! Hyvästi! Hyvästi!